

Protokoll

Närvarande ledamöter

Marja Sandin-Wester (MP) ordförande
Annette Lundquist Larsson (M) vice ordförande
Mathias Tofvesson (S)
Sylvia Lindgren (S)
Sara Stenudd (V)
Anita Mofors (M)
Sten-Åke Larsson (M)

Närvarande ersättare:

Eileen Ingulfson (MP)
Lars Richter (M)
Cecilia Önfelt (C)
Ewa-Marie Ås (KD)
Djuna Jangmyr (Fi)
Vakant (S)

Anmält förhinder:

Paul Trossö (S)

Närvarande tjänstemän

Förvaltningschef Mats Larsson, avdelningscheferna Christer Knutås, Pär Westin och Göran Höglund, personalchef Carin Björnvall, utredare Karin Söderling, och nämndsekreterare Ewa Dahl.

Personalföreträdare: Anette Pettersson, Kommunal

Plats: Bråvallasalen, Stadsuset

Tidpunkt: 16.00 – 16.45

Omfattar § 1 – 15 sid 1 – 1 - 10

Utses att justera: Ordförande och vice ordföranden

Datum för justering: 2017-02-14

Marja Sandin-Wester

Annette Lundquist Larsson

Ewa Dahl

§ 1 Dagordning, protokoll mm

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. fastställa utsänd dagordning
2. ordföranden och vice ordföranden justerar dagens protokoll 2017-02-14.

§ 2 Föregående sammanträdesprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna protokollet från den 14 december 2016.

§ 3 Anmälan övriga frågor

Förelåg inga.

§ 4 Anmälan av inkomna protokoll och skrivelser

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

1. Beslut från länsstyrelsen 2017-01-24 att medge dispens från markavvattningsförbudet och tillstånd till markavvattning samt anmälan om vattenverksamhet för anläggande av våtmark inom fastigheten Akalla 4:1, Stockholms stad. (Dnr 30-875-2009).

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna anmälan.

§ 5 Anmälan av samrådsprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan

Anmälan gjordes av:

1. samrådsprotokoll från förvaltningsgrupp 2017-01-25.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna anmälan.

§ 6 Information från rådet för funktionshindersfrågor

Förvaltningen informerade genom *Christer Knutås* från rådets senaste möte 2017-01-30. Rådet delar förvaltningens synpunkter på ärendet ”Översiktsplanen för Stockholm”. Planen tar exempelvis inte upp tillgänglighetsfrågor i tillräcklig omfattning.

I övrigt hade rådet inga synpunkter på nämndens ärenden denna dag.

§ 7 Anmälan av beslut fattade av tjänsteman på delegation

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-25 delegationsbeslut fattade av tjänstemän inom kyrkogårdsförvaltningen, Dnr 1.2-73-2017.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 8 Verksamhetsberättelse 2016 för kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna förvaltningens redovisning av verksamhetsberättelse för år 2016 och överlämna den till kommunstyrelsen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-23, Dnr 1.2-68-2017. Stadens nämnder ska i verksamhetsberättelse till kommunstyrelsen följa upp verksamhetens mål och ekonomiska resultat. Kyrkogårdsnämnden redovisar i verksamhetsberättelsen för 2016 att uppsatta mål i huvudsak har uppnåtts och genomförts under året. Det ekonomiska resultatet visar på ett överskott på 14 mnkr på driftbudgeten. Orsaken till överskottet är att flera av underhållsprojekten försenats och att intäkterna varit högre än budgeterat.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta

1. godkänna förvaltningens redovisning av verksamhetsberättelse för år 2016 och överlämna den till kommunstyrelsen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Särskilt uttalande lämnades av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och ersättarna *Cecilia Önfelt* (C) och *Ewa-Marie Ås* (KD) enligt följande:

”Det är bra att förvaltningen nu presenterat en utredning om Strandkyrkogården där en ceremonilokal finns med som ett av flera förslag. För att Strandkyrkogården med sin stora yta ska kunna bli mer attraktiv är det viktigt att begravningsplatsen får en ceremonilokal som med fördel kan vara enkel och inte för kostsam och att detta prioriteras.

Vi kan konstatera att antalet ungdomar som fått sommarjobb i nämndens regi förvisso har ökat något jämfört med 2015 men vi anser att det är viktigt att fokusera på kvalitet snarare än kvantitet när det gäller sommarjobb. Vi stället oss positiva till att stadens ungdomar erbjuds sommarjobb inom kyrkogårdsförvaltningen. Förvaltningen har tidigare påtalat att den nya politiken, där fler anställs och där nya ungdomar tas in varje år, får negativa konsekvenser för kvalitén. Vi tycker därför att det är viktigt att staden och kyrkogårdsnämnden fortsätter att erbjuda sommararbete inom ramen för sin verksamhet men att utgångspunkten ska vara att duktiga sommarjobbare ges möjlighet att återkomma året efter.

Stockholms kyrkogårdsförvaltning

Hallvägen 14
Box 9
121 25 Stockholm - Globen
08-508 30100 [Växel]
kyrkogardsforvaltningen@stockholm.se

Vi kan konstatera att kyrkogårdsnämnden numera gör ett kraftigt överskott på driften. Detta bekräftar våra tidigare resonemang om att en höjd begravningsavgift i huvudsak grundar sig i politisk prestige snarare än ett faktiskt föreliggande behov. Det är olyckligt eftersom vi som

politiker har ett uppdrag att använda stockholmarnas skattepengar på ett ansvarsfullt och effektivt sätt.

Under de åren som Alliansen styrde i Stockholms stad kritiserade den dåvarande oppositionen oss ständigt för att inte uppnå målen vad gäller andelen elbilar i fordonsflottan. Med facit i hand kan vi konstatera att andelen elbilar förvisso har ökat jämfört med 2015 men att årsmålet inte nås”.

§ 9 Utredning angående Strandkyrkogården

Kyrkogårdsnämndens beslut

Marja Sandin Wester m fl (MP), Mathias Tofvesson m fl (S), Sara Stenudd (V) och ersättaren Djuna Jangmyr (Fi) lade ett eget förslag till beslut.

Annette Lundquist Larsson m fl (M), ersättarna Cecilia Önfelt (C) och Ewa-Marie Ås (KD) anslöt sig till detta förslag till beslut.

Nämnden beslutar att

- 1. godkänna redovisningen med följande tillägg.**

Strandkyrkogården har med sin naturnära och vackra placering vid Drevviken stor potential att bli en kyrkogård där många stockholmare väljer att bli begravda. Vi ser därför mycket positivt på att förutsättningarna för att utveckla Strandkyrkogården har utretts och välkomnar de mindre åtgärder som föreslås i utredningen.

Den större åtgärden, att bygga en ceremonilokal, är vi också positiva till eftersom en sådan kan bidra till att göra det mer attraktivt att välja att begravas på Strandkyrkogården. Vi önskar dock en mer detaljerad utredning av hur en sådan lokal kan se ut och kosta att bygga innan vi slutligt kan ta ställning till hur prioriterad den är i förhållande till andra av nämndens projekt och åtaganden. Förvaltningen får därför i uppdrag att återkomma till nämnden med en mer detaljerad utredning senast i samband med nämndens sammanträde 14 juni 2017.

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-13, Dnr 4.1.2-1726-2016. I ärendet redovisas den konsultrapport kyrkogårdsförvaltningen beställt för att utreda hur Strandkyrkogården kan ges ökad attraktivitet.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. godkänna redovisningen.

§10 Upphandling av byggtreprenad kvarter 21, Skogskyrkogården

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. ge uppdraget till Metrolit Byggnads AB att utföra byggtreprenad på kvarter 21 på Skogskyrkogården
2. paragrafen begärs omedelbart justeras.

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterad 2017-01-17, Dnr 4.2.1-1676-2017. Kyrkogårdsförvaltningen har genomfört en upphandling av en byggtreprenad vid serviceområdet på kvarter 21, Skogskyrkogården. Befintliga personalutrymmen och omklädningsrum ska byggas om. Tillgängligheten för besökare ska lösas med en ny entré mm.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. ge Metrolit Byggnads AB uppdraget att utföra byggtreprenad på kvarter 21 på Skogskyrkogården
2. ärendet omedelbart justeras.

§ 11 Upphandling av ramavtal om beläggningsarbeten

Nämndens beslutar att

1. ge NCC Industry AB uppdraget som utförare av ramavtal för beläggningsarbeten under perioden 2017-04-01 – 2020-03-31, med möjlighet till förlängning av avtalet med ett år.

Ärendet

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-17, Dnr 2.4.1-1708-2017. Kyrkogårdsförvaltningen har genomfört en upphandling av ramavtal om beläggningsarbeten på våra begravningsplatser och kyrkogårdar. Volymen beräknas uppgå till ca 2 mnkr per avtalsår.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. ge uppdraget till NCC Industry AB som utförare av ramavtal för beläggningsarbeten under perioden 2017-04-01 – 2020-03-31, med möjlighet till förlängning av avtalet med ett år.

§ 12 Översiktsplan för Stockholm, svar på remiss

Nämnden beslutar att

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-03, Dnr 1.7-2109-2016. Kyrkogårdsnämnden har fått det av stadsbyggnadskontoret framtagna samrådsförslaget till ny översiktsplan för Stockholm på remiss. Planen utgår från stadens Vision 2040 – ett Stockholm för alla.

Förvaltningens föreslog nämnden besluta att

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Beslutsgång

Annette Lundquist Larsson m fl (M) lade fram ett eget förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) enligt följande:

”att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Vi anser i likhet med miljöförvaltningen att förslaget till en ny översiktsplan (ÖP) för Stockholm har en bra inriktning. Mycket av det som nämns i samrådsförslaget är frågor som Alliansen länge drivit. Avvägningen att en stor andel av regionens kommande bostadsbyggande bör ske i Stockholms stad, med god tillgång till kollektivtrafik och annan samhällsservice är vi i likhet med förvaltningen mycket positiva till.

Stockholms kyrkogårdsförvaltning

Hallvägen 14
Box 9
121 25 Stockholm - Globen
08-508 30100 [Växel]
kyrkogardsforvaltningen@stockholm.se

Att bygga staden inifrån och ut med fokus på tät, varierad bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen är stadsbyggnadsprinciper vi länge arbetat för och det är därför glädjande att det återfinns i samrådsförslaget. Vi instämmer dock i miljöförvaltningens kritik om att det i ÖP saknas en

tydlig inriktning vad gäller att hålla hög exploateringsgrad i kollektivtrafiknära lägen.

Översiktsplanens ambitioner med en mer blandad bebyggelse där staden ska verka för att stadsdelar med ett ensidigt utbud av upplåtelseformer ska ges större blandning är ett lovvärt initiativ. Vi ställer oss kritiska till miljöförvaltningens inställning till att staden bör vara ”mycket restriktiv” med att planera för radhus och villor.

När det gäller *områdesplanering* som nämns i ÖP finns det många miljömässiga fördelar och stora möjligheter för förvaltningarna att samarbeta bättre. I det avseendet instämmer vi med miljöförvaltningens synpunkter att många miljöfrågor som exempelvis dagvattenhantering och grönstruktur förutsätter planering över större områden.

Glädjande är även att ÖP föreslår en omvandling av flera trafikleder i Stockholm till stadsboulevarder. Dock ställer vi oss skeptiska till miljöförvaltningens rekommendationer att dessa genomgående bör ske i form av lamellbebyggelse. Vi anser att en utredning kring planering och exploatering av dessa trafikleder bör ske snarast, och inte som ÖP föreslår det på längre sikt. Detsamma gäller för överdäckningar av trafikleder, där översiktsplanen förefaller kyligt inställd. Vi menar å andra sidan att det är ett konstruktivt sätt att utnyttja så mycket utrymme som möjligt för att bygga ihop staden där järnväg, spår eller vägar separerar områden.

Stockholms luftkvalitet är redan idag ett stort problem. Och utformar vi inte staden på rätt sätt, såsom miljöförvaltningen poängterar, riskerar problemet bara att bli större. Utöver att vara en oerhört viktig del för Stockholmarnas välbefinnande, är luftkvaliteten i staden även viktig för att kunna bygga nya bostäder. På exempelvis Valhallavägen har vi sett att det sedan länge planerade bostadsbyggandet har stoppats, just på grund av den dåliga luftkvaliteten. Detta är såklart inte hållbart i en stad som växer i rekordtakt. Därför vill vi att regeringen ger Stockholm de verktyg som behövs för att möta problemen. Ett lokalt beslutsfattande över trängselskatten skulle kunna vara ett steg på vägen. I väntan på detta bör Stockholm ges möjligheten att införa särskilda miljözoner där luften är som sämst. Det är dock viktigt att en sådan möjlighet först föregås av noggranna lokala utredningar och att kostnaderna tydligt kan motiveras av miljö- och hälsoskäl.

Att Stockholm växer råder det få tvivel om. Frågan är bara hur. Därför hade vi önskat att ÖP innehöll mer om hur höga hus och tät bebyggelse effektivt sparar grönområden och möjliggör för nya grönområden att anläggas.

Vi vill även poängtera och synliggöra att det i översiktsplanen helt saknas ambitioner på fler miljöprofils eller miljöspetsområden i Stockholm, vilket vi ställer oss kritiska till.

Stockholms kyrkogårdsförvaltning

Hallvägen 14
Box 9
121 25 Stockholm - Globen
08-508 30100 [Växel]
kyrkogardsforvaltningen@stockholm.se

Slutligen vill vi likt miljöförvaltningen poängtera vikten av att Älvsjöskogens naturreservat och pendelcykelstråken bör framgå i kartan över stadsutvecklingsmöjligheter i översiktsplanen”.

Särskilt uttalande lämnades av *Annette Lundquist Larsson* m fl (M) och ersättaren *Ewa-Marie Ås* (KD) enligt följande:

”Översiktsplanen har varit ute på remiss och ska nu bearbetas hos stadsbyggnadskontoret. Processen för detta arbete är gedigen och ska pågå under lång tid där också en politisk referensgrupp ska tillsättas. Under denna tid ska också de politiska partierna ha sina interna processer. Först under våren 2018 ska kommunfullmäktige fatta beslut i frågan. Redan nu kan vi säga att det är mycket viktigt att planen ska kunna användas som stöd för att bygga ihop staden, länka samman stadsdelar, öka stadsmässigheten i våra förorter samt bygga en stad som är trygg, skapar fler mötesplatser och ger en ökad täthet. Trots att Stockholm är Sveriges huvudstad är bristen på stad påfallande i stora delar av staden. Översiktsplanen ska vidare uppmuntra till god och mänsklig arkitektur, till utvecklade grönområden samt överäckningar av vägar och spår”.

§ 13 Strategi och riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad, svar på remiss

Nämnden beslutar att

- 1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.**

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-16, Dnr 1.7-1926-2016. Kyrkogårdsnämnden har fått ett reviderat förslag på ”Strategi och riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad” på remiss. Kyrkogårdsnämnden har vid sammanträde 2016-09-21 tidigare svarat på en remiss i samma fråga.

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

§ 14 Förvaltningschefens information

Kyrkogårdsnämndens sammanträde den 10 maj startar kl. 16.30 istället för kl. 16.00 som tidigare beslutats. Gruppmöten startar från kl. 15.30 för de som så önskar.

Nämndens ordförande och vice ordförande har tillsammans med förvaltningschef *Mats Larsson* träffat en delegation från Gustav Vasa församling. Församlingen uppvaltade om ekonomiskt stöd för pågående reovering av kolumbariet. Församlingen förväntas komma in med en formell skrivelse till nämnden och nämnden får då ta ställning till begäran.

Mats Larsson informerade att återvinning av metaller efter kremation nu kommit igång. Förvaltningen har tecknat avtal med ett nederländskt företag om sådan återvinning. Drygt 7 ton metaller har hämtas från våra två krematorier. Det ekonomiska överskott som metallåtervinningen genererat har översänts till Allmänna arvsfonden enligt gällande lagstiftning.

Kommunfullmäktige har den 30 januari beslutat upphäva nuvarande hundförbud på stadens begravningsplatser och kyrkogårdar. Hundar skall dock hållas kopplade på offentlig plats. Hundägare är skyldiga att plocka upp förorening efter hunden. Vidare införs förbud mot alkoholförtäring. Dessutom blir det förbud att använda kyrkogårdar och begravningsplatser för ambulerande försäljning och annan försäljningsverksamhet.

Norra Begravningsplatsen ligger i Solna stad och omfattas ej av beslutet.

Göran Höglund informerade att ca 50 000 räkningar/erbjudanden till gravrättsinnehavare avseende gravskötsel succesivt skickas ut kommande veckor. Detta ställer höga krav på personalens tillgänglighet då vi förväntas ta emot många telefonsamtal.

§ 15 Övriga frågor

Förelåg inga denna dag.